

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Pellon kunta	Suvi Ratavaara	Johanna Korteniemi	hvltk 29.11.2017, kh 11.12.2017	kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1



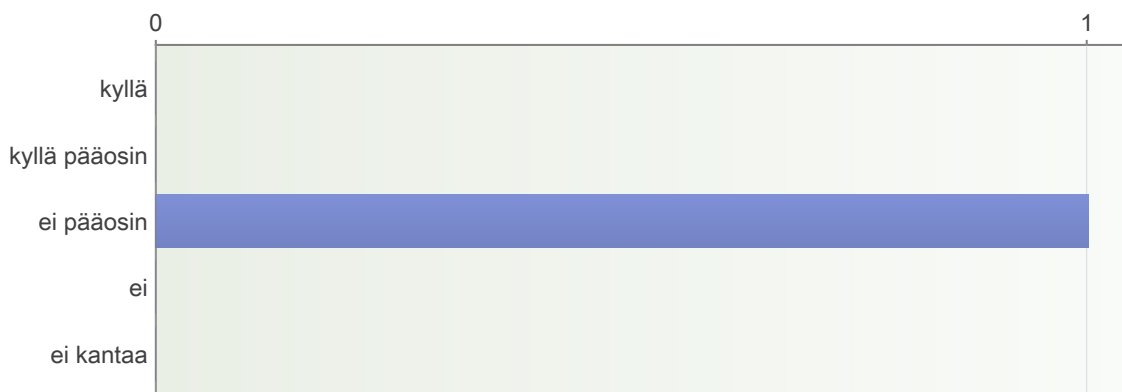
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toteuttamisessa tulee olemaan merkittäviä eroja paitsi maakuntien välillä myös maakuntien sisällä. Valinnanvapaus voi hyödyttää kaupungeissa asuvia, mutta myönteiset vaikutukset eivät yllä kaukaisimmille haja-asutusseuduille. Voi jopa käydä niin, että haja-asutusseutujen palvelut heikkenevät rekrytoinnin vaikeutumisen seurauksena. Palveluiden eriarvoistuminen yhdessä rakenteellisten muutosten kanssa (mm. ikääntyminen, väestön keskittyminen) vauhdittaa eriarvoistumista ja hyvinvoinnin erojen kasvua.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



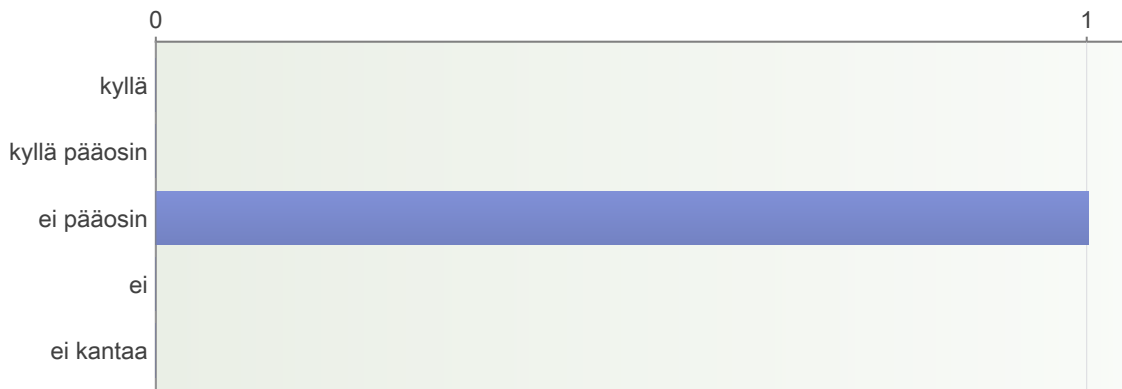
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kansalaiset ovat keskenään eriarvoisessa asemassa, asuinpaikasta riippuen. Kaikki eivät hyödy valinnanvapaudesta, päinvastoin.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1



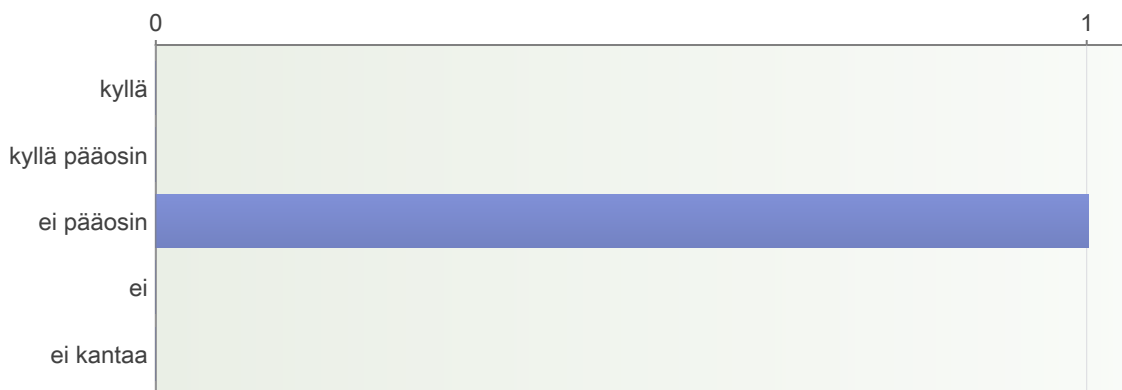
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Miten asiakkaat hankkivat luotettavaa vertailutietoa palveluista. Asiakkaiden valmiudet hankkia tietoa ja tehdä ratkaisuja oman itsensä suhteen vaihtelevat suuresti eri väestöryhmien välillä. Perustuuko hoidon valinta tulevaisuudessa houkuttelevaan mainontaan vai oikeasti hyvään palveluun ja hankittuun tietoon?

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1



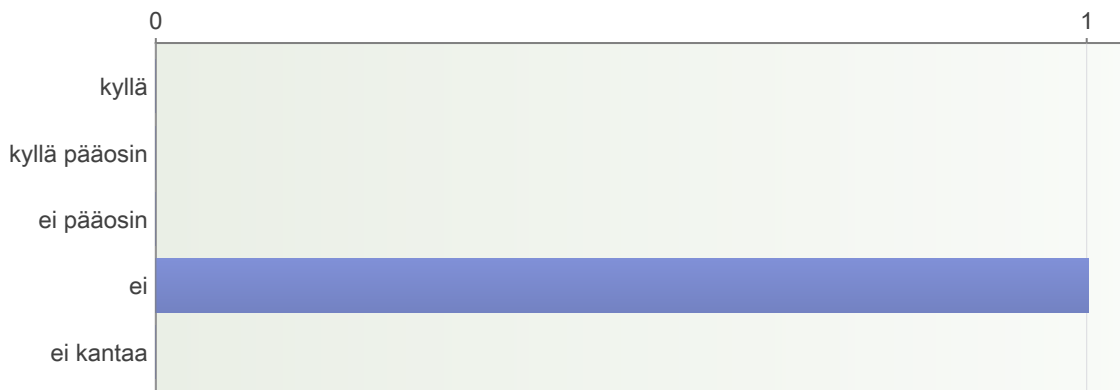
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli asiakkaalla on tietoa ja taitoa tai hänellä on osaavaa verkostoa käytössään ja laajaa palvelutarjontaa lähellään, voi hän hyödyntää valinnanvapautta. Huonokuntoinen asiakas, jonka tukiverkostot ovat vähäiset, tulee kohtaamaan vaikeuksia pirstaloituneessa palvelujärjestelmässä.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1



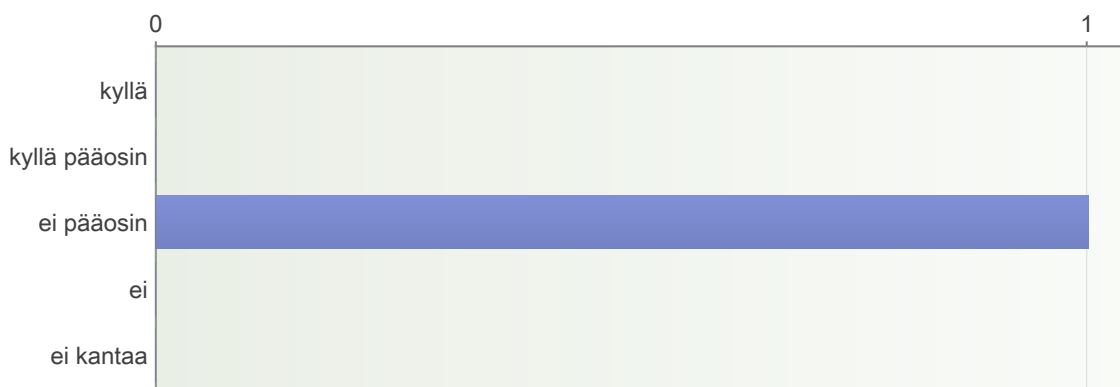
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraatio ei toteudu niin kauan, kun meillä ei ole käytössä yhteensopivia, toisiaan lukevia ohjelmia eikä yhteistä tietokantaa palveluissa. Kansa on vielä lapsenkengissä ja ikäihmisten palveluista suurin osa on sosiaalihuollon palveluita. Yksityiset palveluntuottajat ovat vielä kauempana yhteisistä tietojärjestelmistä kuin julkiset palvelut.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1



14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla tulee olemaan vastuu sekä itse tuotetuista palveluista että valvonta ja ohjausvastuu ostopalveluista. Omistajaohjauksen, sopimusohjauksen, juridisen osaamisen ja monialaisten toimintamallien kehittäminen tulee olemaan osaamisen haaste maakunnissa ja synnyttää eroja maakuntien osaamisessa. Maakuntien osaamiserot taas vaikuttavat maakunnan asukkaiden saamiin palveluihin ja maakunnan maksamaan hintaan eri palveluista. Laissa ei myöskään huomioida maakuntien erilaisuutta; haja-asutusalueilla ja pitkillä etäisyyksillä tuotettuna palveluista tulee kalliimpia kuin maantieteellisesti pienellä alueella tai taajamissa.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1



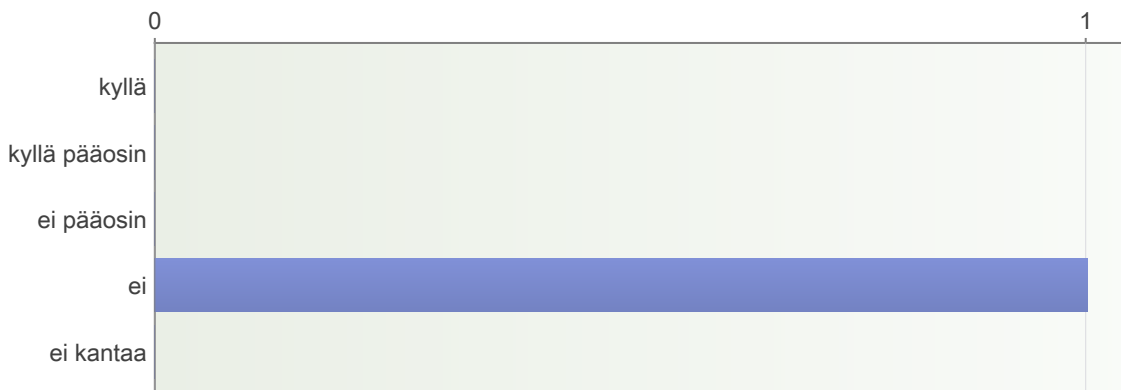
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden keskittäminen vähentää suoraa kanssakäymistä, joten on pakko lisätä etävastaanottoja ja teknologian hyödyntämistä haja-asutusalueilla.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1



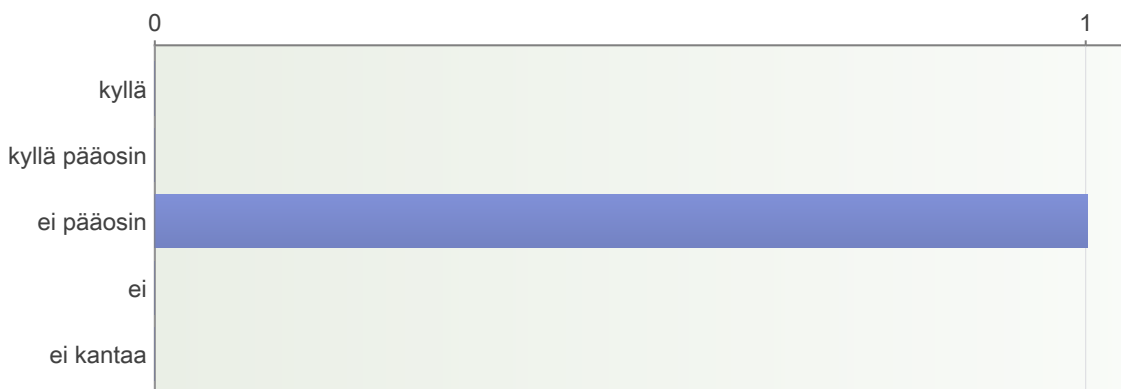
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien mahdollisuudet vaikuttaa kustannusten kasvuun järjestelmässä, joka perustuu markkinatalouteen, on liiki mahdotonta. Pitkällä aikavälillä palvelurakenne voi vakiintua ja osin tasoittaa kustannuskehitystä, mutta alussa palveluverkon muodostumisvaiheessa resursointi erilaisiin palveluihin on vaikeaa. Erityisen haasteen aiheuttaa henkilöstön riittävyys julkisiin ja yksityisiin palveluihin. Koska maakunta vastaa viimesijassa palveluiden järjestämisestä aiheuttaa tasapainoilu maakunnan oman palvelutuotannon määrien ja ostopalveluiden välillä varautumista ja siten liiallisen resurssin ylläpitoa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalouksista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1



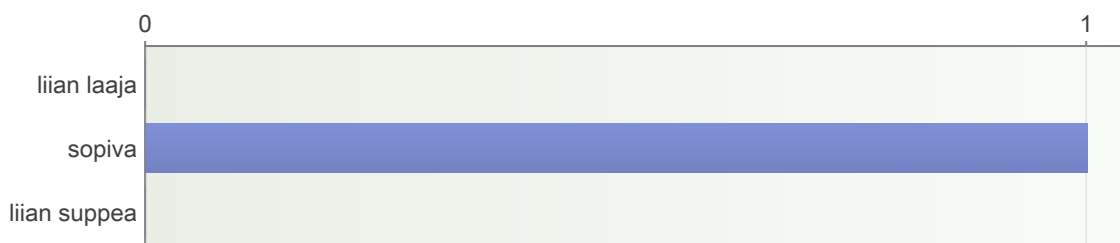
20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksesta ei voi päätellä tosiasiallisesti eri alueilla saatavilla olevia palveluita. Yhdenvertaisuus saatavuudessa ei toteudu alueellisista eroista ja alueiden erilaisesta kiinnostavuudesta johtuen.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

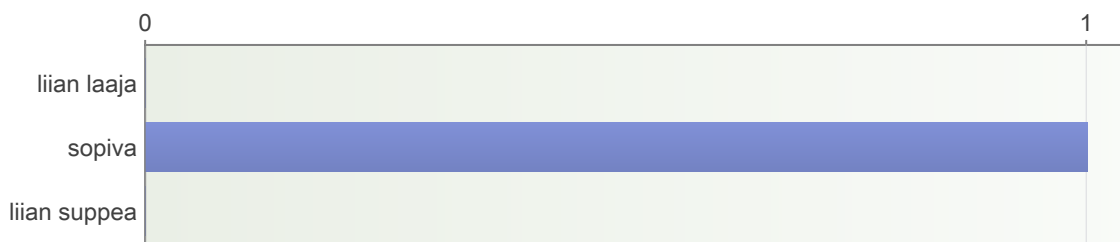


22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

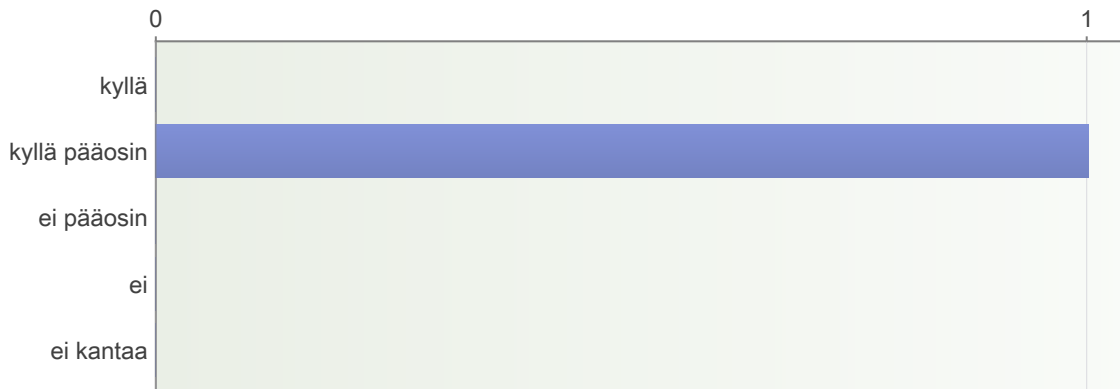


24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Palvelukeskusten nimeämistä olisi hyvä tarkentaa siten, että asiakkaat tietäisivät missä laajuudessa palveluita keskukselta on saatavilla, koska 37§ mukaan maakunnan tarjoamien palveluiden määrä ja tuottamistapa voivat vaihdella eri sote-keskuksissa.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

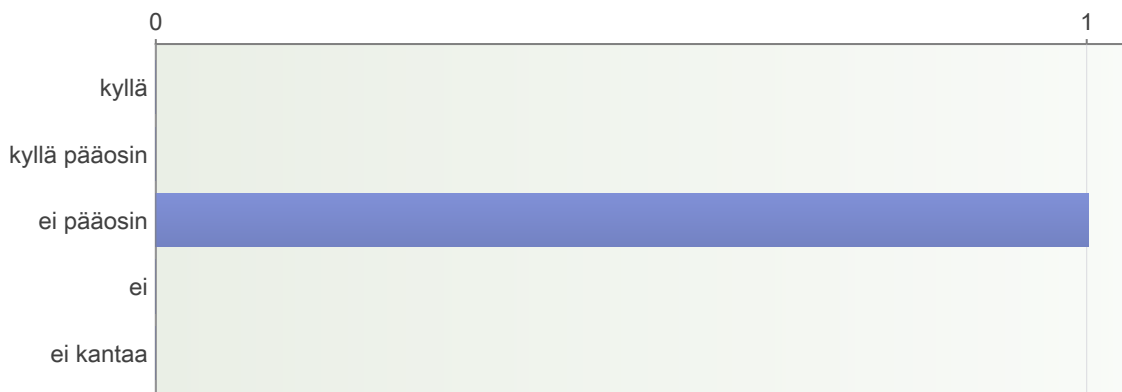


28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1



30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mainituista pykälistä ei käy ilmi, miten asiakkaille turvataan viranomaisten päätöksiä edellyttävät palvelut. 18 § 7 kohta pitäisi edellyttää, että sote-keskuksessa annettava sosiaalihuollon neuvonta ja ohjaus toteutettaisiin laillistetun sosiaalihuollon ammattilaisen toimiesta.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

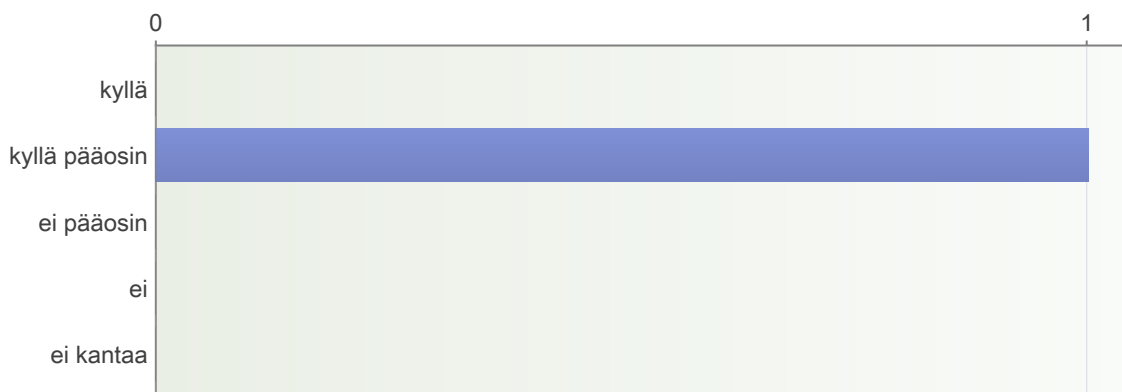


32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1



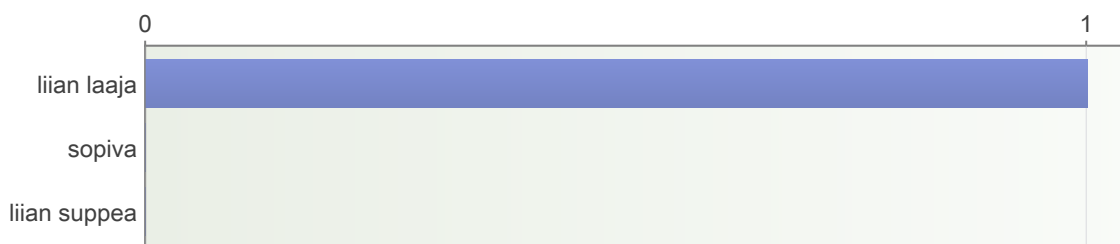
34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tosiasiallinen mahdollisuus riippuu tarjonnasta.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



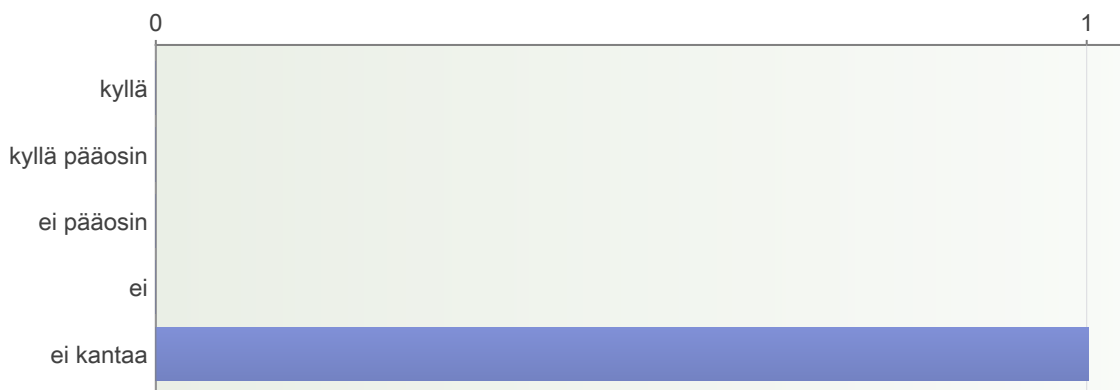
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kiireettömän leikkaustoiminnan sisällyttäminen asiakassetelipalveluihin voi hajauttaa liikaa palvelujärjestelmää ja vaarantaa maakunnan vastuulla olevan päivystysjärjestelmän resurssoinnin.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1



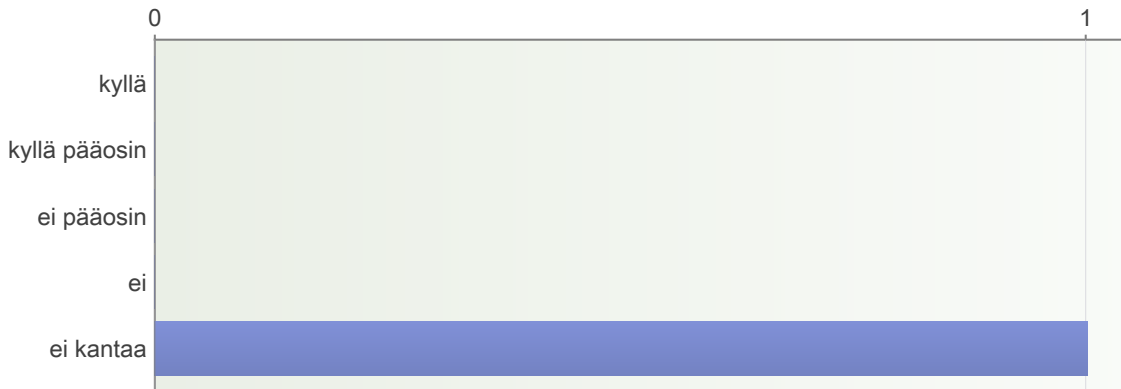
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rajauksissa ei esitetä kriteereitä, joiden perusteella rajausta arvioidaan. Mahdotonta arvioida.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



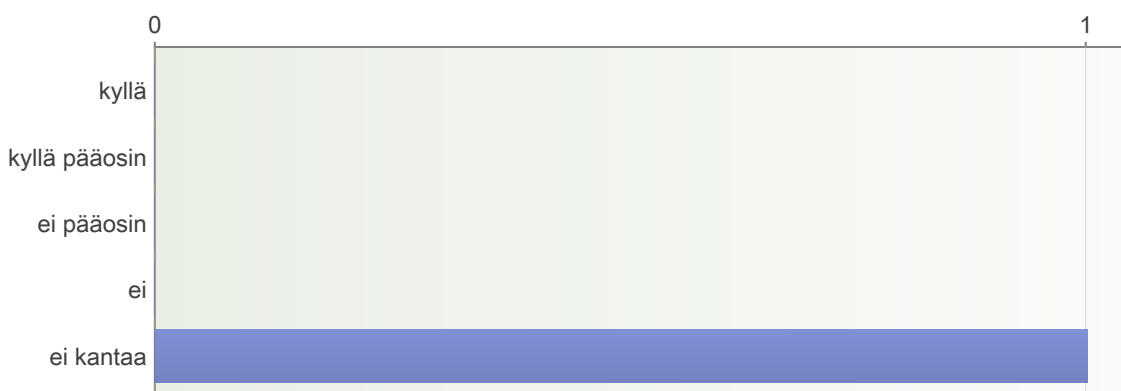
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Katso edellinen vastaus.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

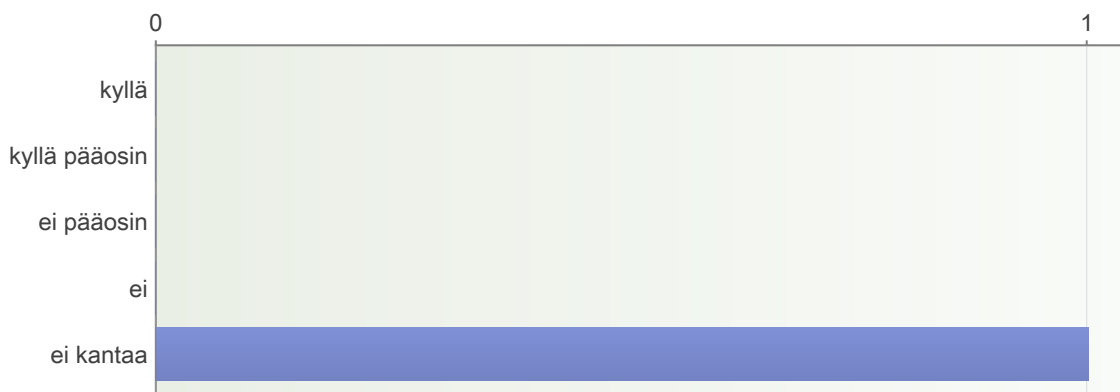


42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismääräysten toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

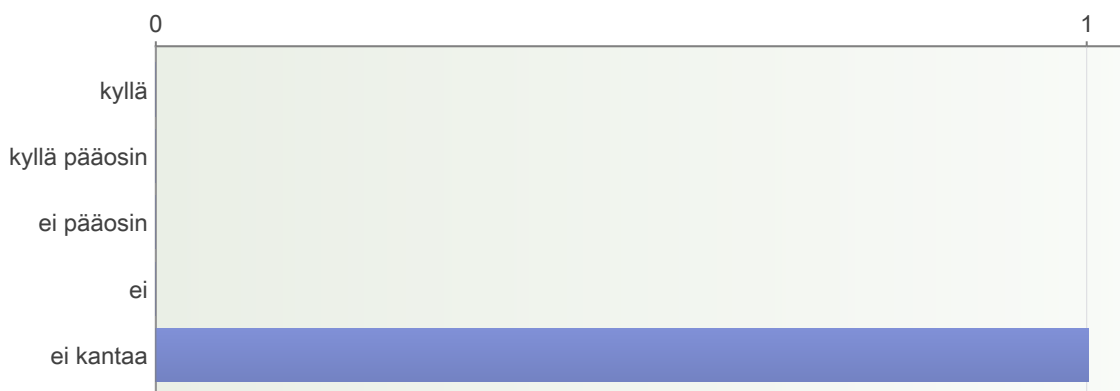


44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1



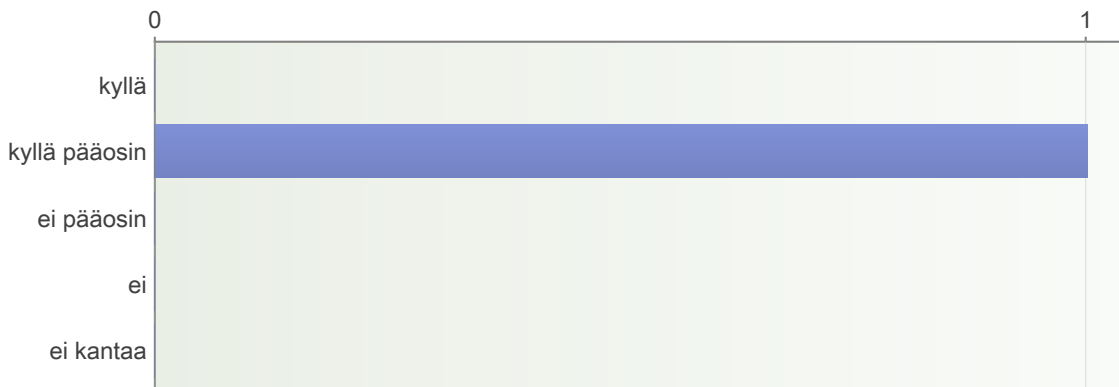
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjettijärjestelmän käyttöönotto vaatii paljon ohjaus- ja neuvontaresursseja.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1



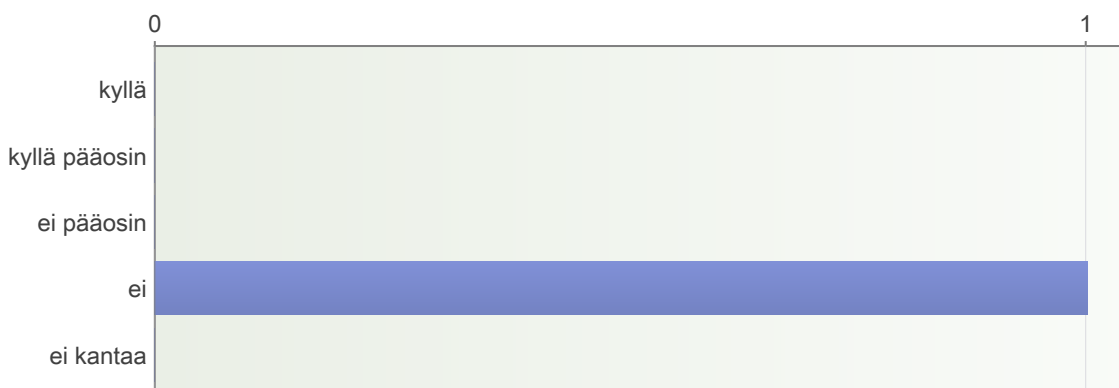
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Useita asiakkuuksia ja palveluita omaavan asiakkaan palvelutarpeen arviointi voi olla pitkä prosessi. Useiden alojen ammattilaisten yhteinen aika asiakkaan kanssa vaatii sovittelua. Ajatuksena eri palvelutarpeiden yhdistäminen samaan asiakassuunnitelmaan on hyvä ja parantaa asiakaslähtöisyyttä.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



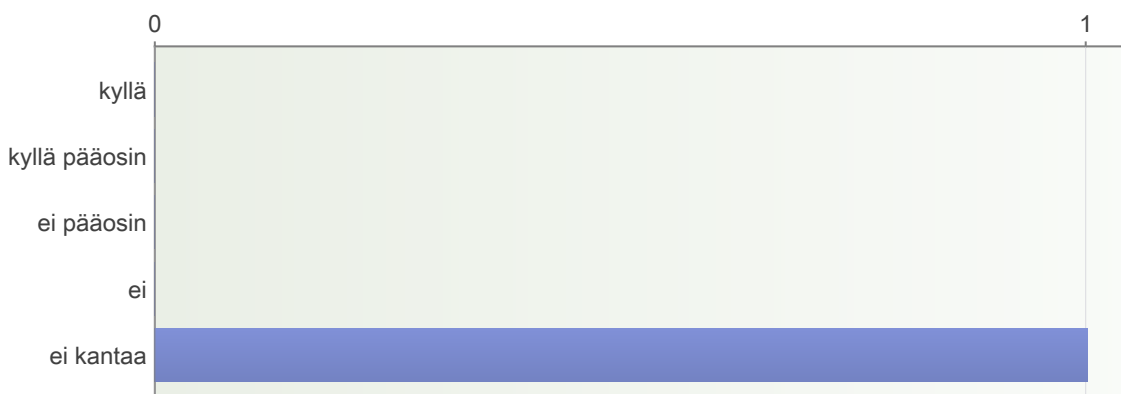
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta tarvitsee tarkempia säännöksiä tuekseen, jotta valtakunnallisesti voitaisiin tavoitella yhdenvertaisia palveluita.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1



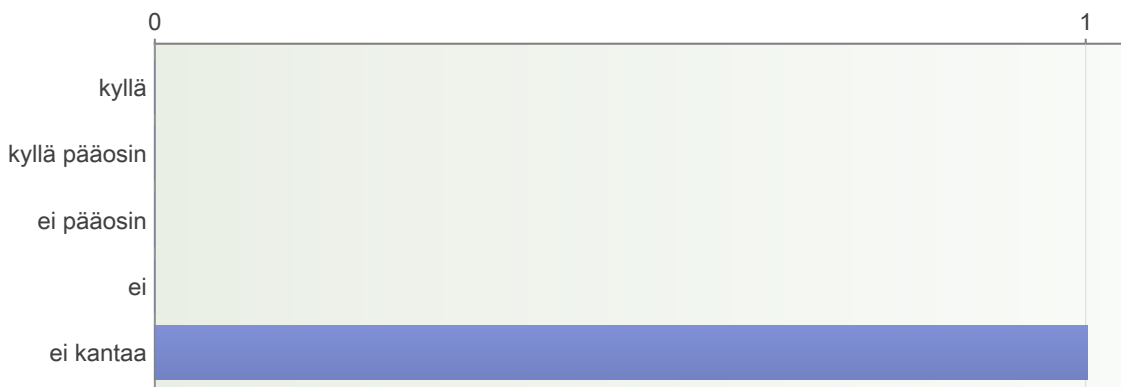
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mahdotonta arvioida tässä vaiheessa.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

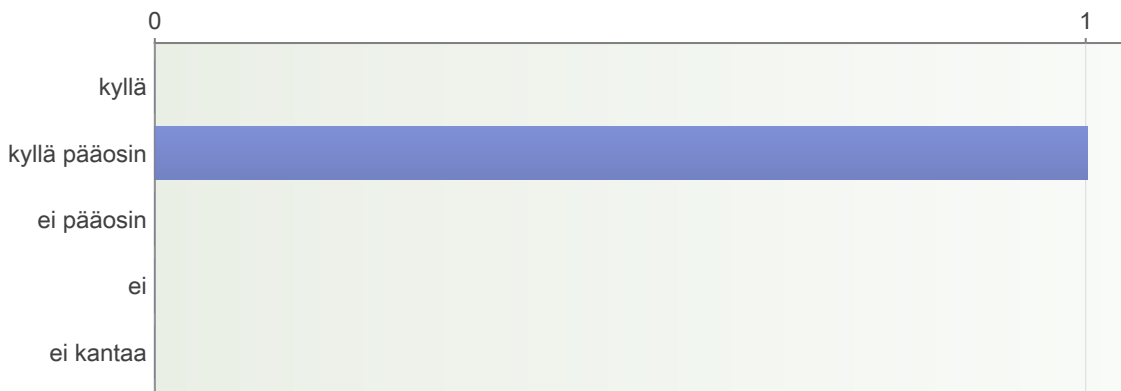


54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



56. Vapaamuotoiset huomiot.

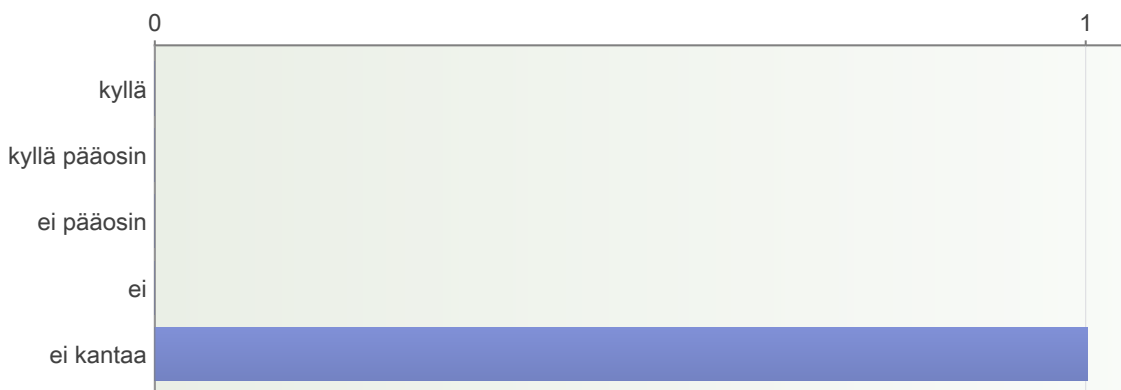
Vastaajien määrä: 1

- Mitä tarkoitetaan suoran valinnan palveluntuottajan yhteistyövelvoitteella hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakuntien ja kuntien kanssa? Mihin palveluntuottajia veloitetaan?

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1



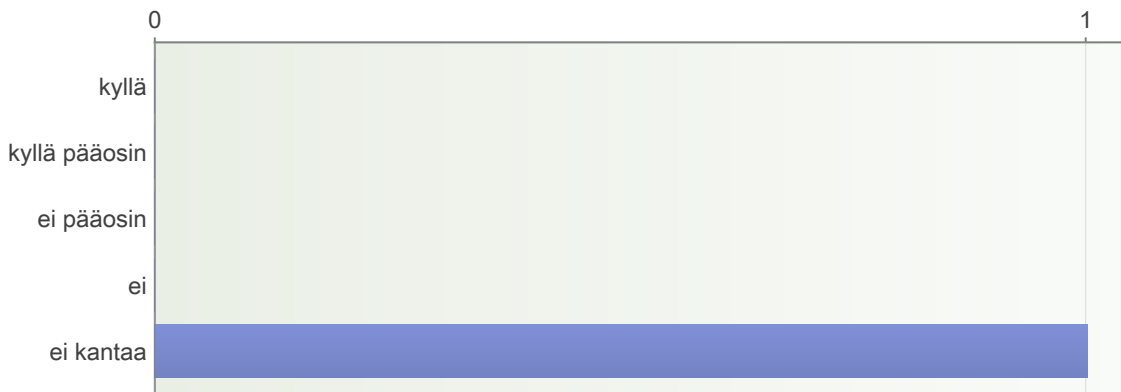
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riippuu tarvetekijöiden painotuksesta ja kertoimista.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

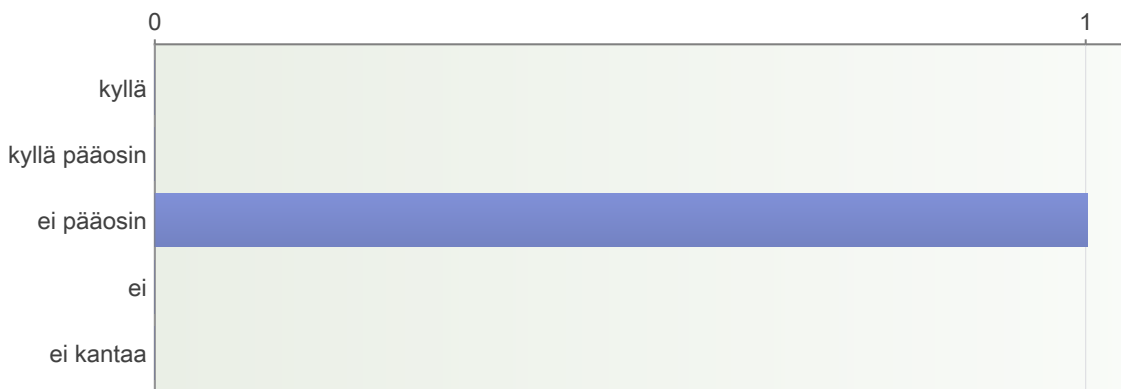


60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1



62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhdenvertaisuus riippuu maakunnan päätöksistä.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

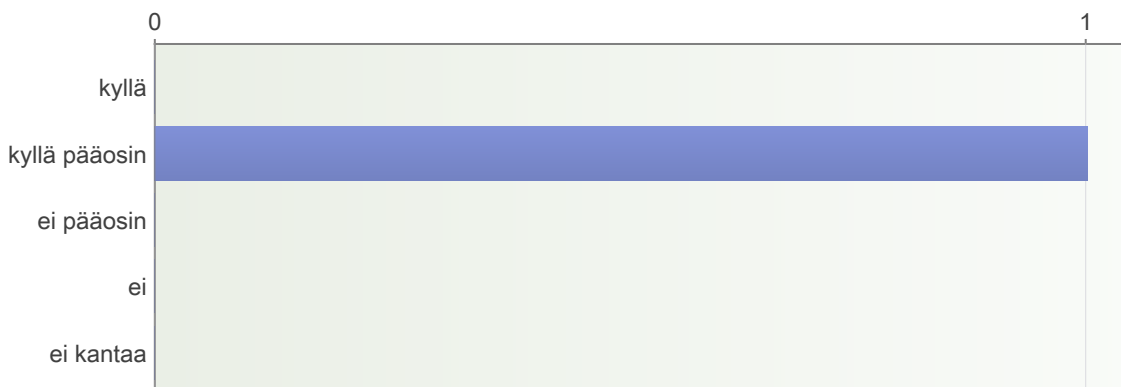


64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1



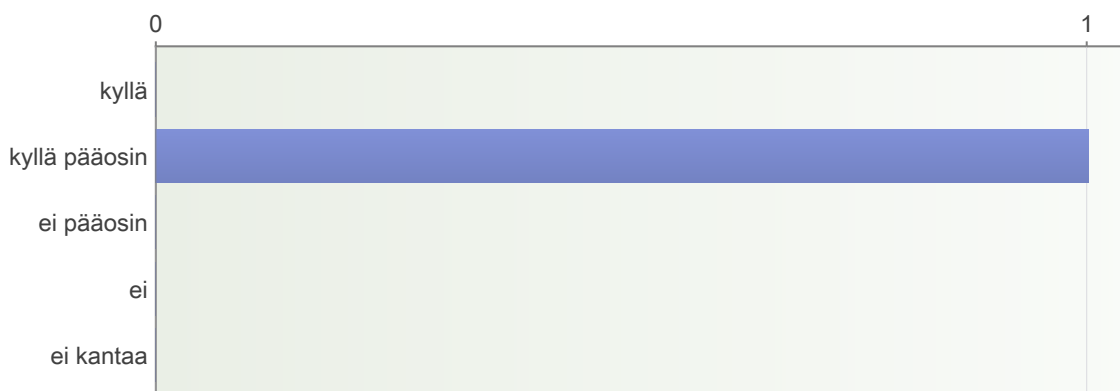
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhdenvertaisuutta koskevat puutteet tulee korjata.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

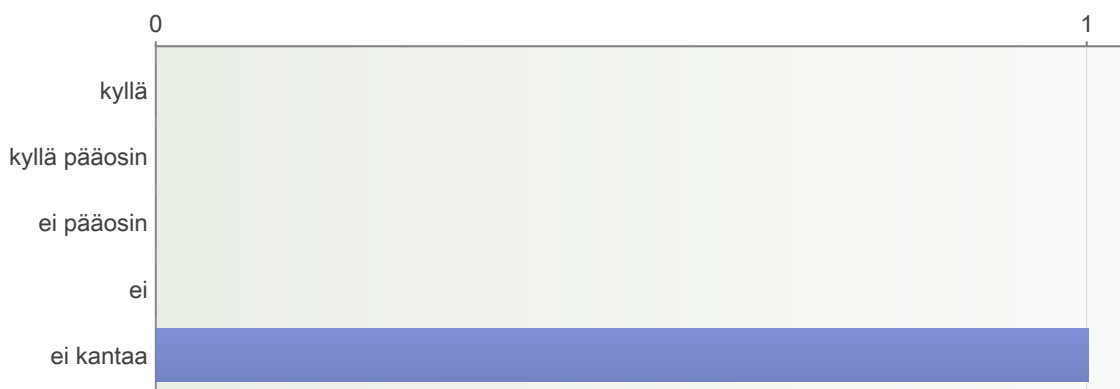


68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1



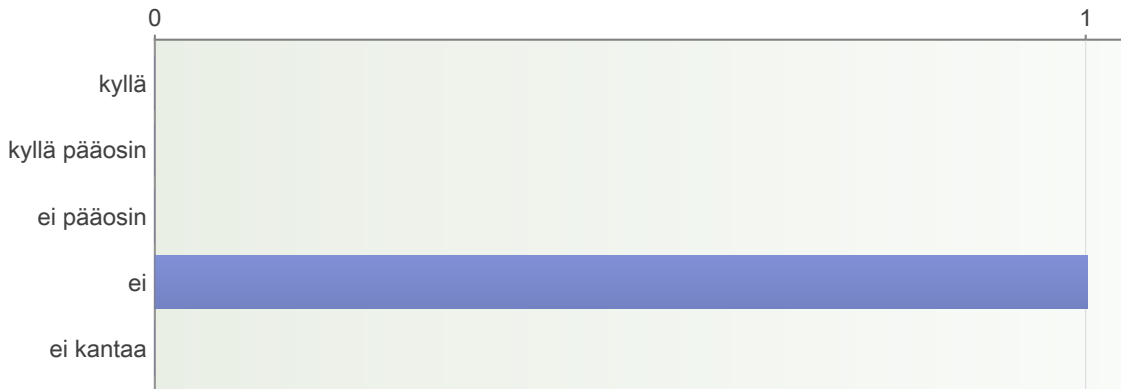
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riippuvainen maakunnan päätöksistä.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1



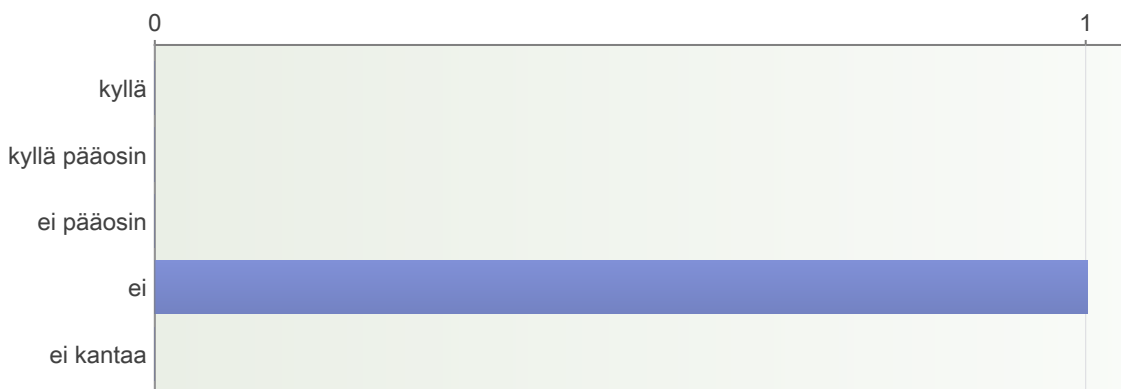
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote –tuotanto keskittynyt suurille yrityksille. Pienten kilpailukyky järjestelmässä on vaikeaa. Esim. Ohjelmistovaatimuksia ei resurssia toteuttaa pienillä yrityksillä.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1



74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusten arvioinnissa ei ole riittävästi huomioitu paljon palveluita tarvitsevia, heikossa asemassa olevia eikä haja-asutusalueita. Arviointi perustuu kansalaisten keskiarvoon, jota ei voida soveltaa, koska suurin osa palveluja tarvitsevista asiakkaista on jotain muuta kuin keskiarvo.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Epäilemme järjestelmän heikentävän kunnan elinvoimaisuutta, vähentävän työpaikkoja ja heikentävän kuntalaisten saamia palveluja.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Arviointien ja päätösten tekeminen maakunnissa luo eriarvoisuutta maakuntien tarjoamien palvelujen välillä. Kansalaisten mahdollisuudet yhdenvertaisiin palveluihin, palveluiden saatavuuteen, saavutettavuuteen ja laatuun käy mahdottomaksi. Eriarvoisuus kasvaa.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.